

Austri Raskiftet DA
Studievegen 2
2815 GJØVIK

Vår dato: 21.12.2015
Vår ref.: 201102774-251
Arkiv: 511
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Erlend Bjerkestrand
22959298/erbj@nve.no

Raskiftet vindkraftverk - Godkjenning av detaljplan

NVE viser til detaljplan for Raskiftet vindkraftverk datert 23.10.2015 og tilleggsopplysninger av 15.12.2015.

Saken er behandlet med hjemmel i vilkårene som er gitt i endelig konsesjon av 7.8.2015.

Bakgrunn

NVE ga den 30.1.2014 konsesjon til Austri Raskiftet DA for å bygge og drive Raskiftet vindkraftverk i Trysil og Åmot kommuner. Vedtaket ble påklaget, og Olje- og energidepartementet ga endelig konsesjon 29.6.2015. NVE sendte oppdatert konsesjon til Austri Raskiftet DA den 7.8.2015. I henhold til konsesjonen skal det utarbeides en detaljplan som viser tiltakets endelige utforming. Dersom endringer av tiltaket medfører vesentlige endrede virkninger sammenlignet med det som fremgår av konsekvensutredningen, skal dette vurderes i detaljplanen. Detaljplanen ble oversendt 23.10.2015.

Detaljplanen omfatter bare turbinposisjonene. Veier og andre tiltak er beskrevet og kartfestet i miljø-, transport- og anleggsplanen (MTA) for vindkraftverket. NVE behandler detaljplanen før MTA på grunnlag av konsesjonærs opplysninger om at det er viktig for fremdriften i prosjektet å få fastsatt turbinposisjonene så tidlig som mulig. I den sammenheng viser NVE til at det i konsesjonen er lagt opp til at detaljplanen kan behandles før MTA, jf. vilkår 13 om at detaljplanen skal legges til grunn for MTA. Austri Raskiftet DA har også sendt inn en planendringssøknad om ny adkomstvei og kraftledning innenfor planområdet. Denne søknaden vil behandles av NVE samtidig med MTA-behandlingen.

Vedtak

Med hjemmel i konsesjonen av 29.6.2015 godkjenner NVE fremlagte detaljplan for Raskiftet vindkraftverk i Trysil og Åmot kommuner, Hedmark fylke.

Vilkår

- Det skal utarbeides et oppdatert støykart før anleggsstart, og dette kartet skal forelegges NVE. Det skal også gis en oppdatert status for avbøtende tiltak knyttet til støy og skyggekast.

Endringer fra det opprinnelige utbyggingsalternativet

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Detaljplanen innebærer at antall vindturbiner reduseres fra 37 til 31. Effekten og høyden på vindturbinene vil øke fra henholdsvis 3 til 3,3-3,5 MW og 175 meter til 200 meter høyde. Konesjonær vurderer konsekvensene av endret turbinstørrelse og -plassering som små. De skriver at det vil bli færre vindturbiner ved Ulvsjøfjellet, og at turbinposisjonene vil være omtrent som i konsesjonssøknaden i både den sørlige og nordlige delen av planområdet.

Synlighetskartet viser at synligheten til vindturbinene vil bli relativt lik som ved bygging av det opprinnelige alternativet. Den økte høyden gjør at hver enkelt vindturbin blir noe mer synlig, men den nye planen innebærer samtidig at færre turbiner vil bli synlig fra de fleste steder. Både støynivå og omfang av skyggekast hos naboer vil bli omtrent som i de opprinnelige beregningene.

Merknader til planen

Planen ble sendt på begrenset høring til Trysil og Åmot kommuner og Fylkesmannen i Hedmark sammen med miljø-, transport- og anleggsplanen (MTA) for tiltaket i brev av 30.10.2015. Kommunene og Fylkesmannen har uttalt seg til både detaljplan, MTA og planendringssøknad. Hoveddelen av disse uttalelsene gjelder temaer knyttet til MTA og planendringssøknad. Når det gjelder detaljplanen, uttaler Åmot kommune at problemstillingen med iskast burde vært tydeligere avklart på et tidligere tidspunkt da dette kan redusere allmennhetens tilgjengelighet til viktige steder innenfor planområdet. De skriver at det bør være rom for å se på justeringer av turbinplasseringer nær Butjernet og Raskiftettoppen, og viser i den sammenheng til konsesjonsvilkår 26 om friluftsliv. Åmot kommune skriver i tillegg at gammelskog bør ivaretas så langt det er råd. Trysil kommune uttaler at konsesjonær må kunne revurdere plassering av enkelte vindturbiner dersom det ikke er mulig å tilrettelegge et skiløypenett som kan aksepteres lokalt.

NVEs vurdering

Etter NVEs vurdering innebærer endringene i detaljplanen ingen vesentlige negative virkninger for miljø eller samfunn. Virkningene knyttet til både synlighet, støy og skyggekast vil bli relativt like som i det konsesjonsgitte utbyggingsalternativet. NVEs erfaring er at det er liten forskjell på synligheten og opplevelsen av vindturbiner på henholdsvis 175 og 200 meter. Den økte synligheten av enkeltturbiner oppveies samtidig av at antallet er redusert.

NVE minner om at det i konsesjonen er satt vilkår knyttet til støy og skyggekast. Disse vilkårene må være oppfylt når vindkraftverket idriftsettes, og innebærer at det må utarbeides avbøtende tiltak for støyfølsomme bygninger med et støy- eller skyggekastnivå over de anbefalte grenseverdiene. Det er utarbeidet nye støyberegninger som følge av den nye layouten. Konesjonær opplyser at det er lagt til grunn at det fortsatt er seks vindturbin typer som er aktuelle, og at kildestøyen som er benyttet representerer et nivå som er høyere enn støynivået ved alle de aktuelle vindturbinene. NVE vil sette vilkår om at det før anleggsstart skal utarbeides et oppdatert støykart for tiltaket.

Konesjonær har i brev av 15.12.2015 vurdert bygningene som berøres av støynivå og skyggekastomfang over anbefalte grenseverdier, og har samtidig beskrevet status for avbøtende tiltak. NVE kan slutte seg til konsesjonærs vurderinger om hvilke bygninger som kan være støy- og skyggekastfølsomme, og forutsetter at det arbeides videre med avbøtende tiltak knyttet til enkelte av bygningene. En oppdatert status for avbøtende tiltak skal forelegges NVE før anleggsstart, herunder en vurdering av bygningene som er beskrevet som «ukjent tilstand».

NVE kan slutte seg til Åmot kommunes uttalelse om at problemstillinger rundt iskast kunne vært bedre avklart på et tidligere tidspunkt. Iskast er imidlertid et felt der det til nå har vært lite forskning, og på grunnlag av erfaringer fra andre vindkraftverk de siste årene har NVE i større grad enn tidligere anbefalt en føre var-holdning til temaet. Vi vil understreke at sikkerhetsavstanden som er angitt ikke er satt ut fra

en generell regel om sikkerhetssoner, men at ytterpunktet på disse sonene representerer den lengste avstanden isklumper teoretisk sett kan kastes. I møte med konsesjonær har NVE anbefalt å planlegge nye skiløyper utenfor sonene med sikkerhetsavstand. Vi vil likevel påpeke at sannsynligheten for å bli truffet av iskast er ekstremt liten hvis man ikke oppholder seg rett ved selve turbinårnet i perioder med ising, og områdene innenfor «sikkerhetssonene» er i utgangspunktet tilgjengelige for allmennheten.

Plassering av vindturbiner på selve Raskiftettoppen og Halvorsberget, og delvis også ved Butjernet, er etter NVEs vurdering negativt for friluftslivet vinterstid. Det ble derfor satt konsesjonsvilkår om at det så langt det er råd skal legges til rette for at disse stedene kan være turmål også vinterstid. Konsesjonær har imidlertid opplyst at turbinpunktene på disse stedene er av de aller beste turbinpunktene i planområdet, og at det vil innebære store negative virkninger for prosjektet hvis disse må fjernes fra planene. NVE vil påpeke at turopplevelsen ved disse stedene uansett vil bli påvirket av nærliggende vindturbiner, og at utsiktspunktene vil være tilgjengelige store deler av året. Dersom det bygges vindturbiner vil det ikke lenger bli oppkjørt skiløyper til disse utsiktspunktene, og NVE mener derfor det er viktig med alternative skiløyper og utsiktspunkter for å kunne godkjenne turbinposisjonene. Etter NVEs vurdering representerer de foreslåtte skiløypene og utsiktspunktene gode alternativer til de nåværende løypene og utsiktspunktene. I den sammenheng vil vi påpeke at konsesjonær har innløst en hytte som skal brukes som utsiktspunkt på østsiden av planområdet. NVE vil på dette grunnlag godkjenne turbinposisjonene ved Raskiftet, Halvorsberget og Butjernet med en forutsetning om at det etableres gode alternative skiløyper og utsiktspunkter. Det bør imidlertid også være mulig å benytte Raskiftettoppen og Halvorsberget som utsiktspunkt i perioder uten ising vinterstid. Før anlegget idriftsettes skal NVE godkjenne et opplegg for varsling av iskast, jf. vilkår 19 i konsesjonen, og vi ber konsesjonær vurdere tiltak som gjør at toppen av Raskiftet og Halvorsberget kan benyttes trygt i perioder uten ising.

Når det gjelder Trysil kommunes krav om revurdering av turbinposisjoner dersom det ikke blir lokal aksept for det alternative skiløypenettet, vil NVE påpeke at det vil ta en del tid å få på plass en endelig løsning for skiløypene. Samtidig blir fremdriften i prosjektet stoppet dersom turbinposisjonene ikke kan fastsettes. NVE vil derfor ikke sette vilkår om at turbinposisjonene skal revurderes dersom det ikke blir lokal aksept for skiløypenettet. I den sammenheng vil NVE påpeke at det er vanskelig å avgjøre hva som kjennetegner «lokal aksept». Det er imidlertid en forutsetning for godkjenning av turbinposisjoner at konsesjonær gjør en god og grundig jobb med utvikling av skiløypenettet, og at dette gjøres i samarbeid med lokale aktører. Temaet skiløyper vil også bli vurdert i behandlingen av MTA-en for tiltaket.

I konsesjonen er det satt vilkår om at det ikke skal gjøres inngrep «innenfor de kjente gammelskogsområdene ved Raskiftet og Halvorsberget». I et møte med konsesjonær den 18.6.2015 presiserte NVE hvordan dette vilkåret skal forstås. Dette fremgår av referatet fra møtet. Med «kjente gammelskogsområder» er det vist til to områder som ble avgrenset i konsekvensutredningen. Området ved Raskiftet er en relativt liten lokalitet som i utredningen ble karakterisert som et regionalt viktig barskogsområde. Ved Halvorsberget er det avmerket et større område som er et mulig leveområde for rødlistede sopp- og lavararter. I dette området er det gjort funn av rødlistede lavararter på en barskogslokalitet der det ikke planlegges fysiske inngrep. Etter NVEs vurdering kan det være viktig å unngå inngrep i eventuelle viktige områder med gammelskog innenfor det større mulige leveområdet for rødlistearter. Konsesjonær har opplyst at slike områder unngås med den løsningen som ligger til grunn for detaljplan og MTA. Etter NVEs vurdering er det ikke sannsynlig at de foreslåtte turbinposisjonene vil medføre vesentlige virkninger for gammelskog. Når det gjelder bygging av veier og andre tiltak i området ved Halvorsberget, viser vi til behandlingen av MTA-en.

Vurderinger etter naturmangfoldloven kapittel II

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Forvaltningen skal i sine vedtak redegjøre for, samt synliggjøre den kunnskap og de virkninger et tiltak vil få for naturmangfoldet, og hvordan dette har påvirket beslutningen. I konsesjonsbehandlingen er tiltaket i sin helhet vurdert etter naturmangfoldloven kapittel II. Vurderingen her gjelder derfor kun de forhold som omtales i detaljplanen.

I henhold til § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Påvirkningen av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10.

Gjennom konsekvensutredning og konsesjonsbehandling er disse forholdene belyst og vurdert. NVE anser at kravet i § 8 om at vedtaket i hovedsak skal bygge på eksisterende kunnskap, samt at kravet til vurdering av økosystemtilnærming og samlet belastning i § 10 er oppfylt i konsesjonsprosessen.

NVE har i forbindelse med behandlingen av detaljplanen gått gjennom Artskart og Naturbase for å sikre at den kunnskapen som ligger til grunn er korrekt og oppdatert.

NVE mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkningen tiltaket kan ha for naturmangfoldet. Førre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 har derfor mindre betydning i denne saken.

Når det gjelder §§ 11 og 12, viser NVE til behandlingen av miljø-, transport- og anleggsplanen for tiltaket.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentral e-postadresse nve@nve.no.

Vi ber dere orientere grunneiere og andre rettighetshavere om vedtaket.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Arne Olsen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Alf Kjøs
Elverum kommune

Fylkesmannen i Hedmark
Hedmark fylkeskommune
Trysil kommune
Åmot kommune